

ПЛАН 13

Тема: Морфологічні засоби професійного мовлення.

Службові частини мови

Мета: поглибити знання про прийменник, сполучник та частку, опанувати правила їхнього правопису; виявити особливості функціонування службових частин мови у ділових та офіційних документах.

1. Особливості використання прийменників у професійному мовленні. Чергування прийменників у–в, з–із–зі.
2. Уживання прийменників *по, в, при*.
3. Вживання сполучників у документах. Сполучники та сполучні слова. Чергування сполучників *і–й–та*.
4. Правопис прийменників, сполучників, часток.
5. Вказівка. Постанова.

Ключові слова та терміни: прийменник, прийменникові конструкції, сполучник, сполучні слова, частка, словотворчі частки.

Основна література: 1-7.

Додаткова література: 1, 6, 8, 9, 10, 11, 14.

✍ Виконати практичні завдання

1. Користуючись термінологічним словником, пояснити (усно) значення термінів. З двома, на вибір, скласти речення.

Катування, масові заходи, нагляд, надзвичайна ситуація, нелегальна (незаконна) міграція.

2. Відредагувати речення.

1. Не дивлячись на перешкоди, судове засідання відбулося. 2. Міроприємство проведено за рахунок спонсора, що підтверджено фінансовими документами. 3. По крайній мірі, доказів достатньо для відкриття провадження. 4. Відповідач потерпів поразку у суді. 5. Адвокат почав приводити приклад з судової практики. 6. Законодавство спрямоване на те, що б попередити хворобу через санітарні норми. 7. По крайній мірі, доказів достатньо для відкриття провадження. 8. У більшій мірі відповідальність лежить на відповідачі. 9. Поясніть будь-ласка ще раз. 10. Трагічна аварія на завжди змінила його особисте життя. 11. Прийти у прокуратуру за справою. 12. Ви по якому питанню.

3. Скласти речення із поданими парами, зберігаючи написання.

Насторожі – на сторожі, вгору – в гору, по-перше – по перше, зате – за те.

4. Пояснити правопис прийменників, сполучників, часток.

В/наслідок, з/над, з/під, в/продовж, на/передодні, не/здужати, з/поміж, по/серед, у/разі, за/те, або/ж, при/тому, що/ж/до, все/таки, чи/мало, під/кінець, що/доби.

5. Переписати слова, обираючи потрібний прийменник, усно обґрунтувати свій вибір.

Був (у/в) документі; постріл (у/в) будинку; прийшов (у/в) школу; написано (у/в) протоколі; зустрів (у/в) Львові; помилка (у/в) файлі; прийшов (з/із/зі) школи;

(у/в) банку; стало сутеніти (у/в) кімнаті; двері (у/в) фое; вечоріло, (у/в) кімнаті стало сутеніти; виконали (у/ в) вівторок; (у/в) НБУ; (у/в) МВФ; лист (з/із/зі) пропозицією.

6. Пояснити вживання сполучників, розкриваючи дужки.

Пістолет (і/й) автомат, гори (і/й) ліс, війна (і/й) мир, яблука (і/й) груші, шука (і/й) йорж, менеджери (і/й) фінансисти, добро (і/й) зло, пільги (і/й) субсидія, слідчі (і/й) прокурори, євро (і/й) долари.

7. Виправити помилки в оформленні документа.

ХАРЬКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ДИЗАЙНА
ВКАЗІВКА

20.10.2025

м. Харків

№29

Про додержання вимог пожежної безпеки

Відповідно до розпоряджень заміністра від 16 вересня 2025 р. №7

НАПОЛЯГАЮ:

1. Забезпечити виконання вимог державного пожежного нагляду у визначені строки.
2. Встановити суровий протипожежний режим в навчальних аудиторіях.
3. Заборонити використання електронагрівальних приборів з відкритими спіралями на протязі опалювального сезону.
4. Провести інструктажі з працівниками щодо дотримання їми правил пожежної безпеки.
5. Звертаю увагу на персональну відповідальність керівників усіх рівнів за виконання вимог пожежної безпеки на факультетських об'єктах.

Декан

(підпис)

Віктор
Петренко

8. Ознайомтеся з текстом постанови суду (за покликанням <https://cr.vn.court.gov.ua/sud0228/pres-centr/news/1015977/>). Проаналізуйте її за такими пунктами: 1. Які мовні особливості ви помітили у тексті постанови суду? 2. Чи є в документі граматичні, орфографічні або стилістичні помилки? Наведіть приклади. 3. Як використання юридичної термінології впливає на зрозумілість тексту для пересічного читача? 4. Чи відповідає мова постанови вимогам офіційно-ділового стилю? Обґрунтуйте свою відповідь. 5. Визначте, які мовні конструкції створюють чіткість та однозначність викладу, а які – навпаки, можуть викликати двозначність. 6. Запропонуйте, як можна було б покращити мовне оформлення документа, не змінюючи його юридичного змісту.